

Romanis Pontificibus editæ fuerant; quarum sanctiōnibus decernitur, ut quicunque Sacerdotali charactere destinatus, compertus fuerit Missam celebrasse, Foro seculari puniendus tradatur.

§. 2. Has omnes Constitutiones Nos ipsi memoravimus, & confirmavimus in nostra, quam usque ab anno Incarnationis Dominicæ MDCCXLIV. Pontif. Nostri IV. sub Dat. XII. Kal. Majas edidimus, cuius institutum est: *Sacerdos in eternum, quæque impressa est in Bullario Nostro Tom. I. num. 97.* ubi preterea plures tolluntur exceptiones, & subterfugia, quæ per Defensores reorum astri si solebant, ut eos eximerent à decreta poena traditionis brachio seculari; quantumvis legitimis probationibus plane constaret, eodem, Sacerdotali ordinatione nunquam suscepta Missam celebrabat.

§. 3. Quamvis autem Ecclesiæ præfatos celebrantes non promoto, juxta sic exigente, seculari Foro tradendis decreverit; quum tamen eadem pater sit, & ut omnibus constat lenitatis, & misericordia viscera gerat, nec unquam omisit, nec adhuc desinit mansuetudinis suæ argumenta præbere, tum in statuenda forma degradationis verbalis quæ realen degradationem præcedit; tum in ipsa reali degradatione exequenda, tum denique in providis legibus, & cauelis editis, atque suscepit, ut nequissimi homines arceret à sacrilegio assu se esse immiscendi Sacrorum Mysteriorum celebrationi, absque Sacerdotiali ordine, & charactere, viam illis quadammodo præoccupauit, quia in præfatum ponam traditionis brachio seculari prouocare possent.

§. 4. In Pontificali Romano habetur forma degradationis verbalis, per quam videlicet profiterent sententia decernens realen degradationem, non mind in eos, qui Sacris Ordinibus, excepto Presbyteratu, insigniti sunt, quam & in ceteros Clericis tantum Tonsura, aut Minoribus initiantur. Hos solùm inter utrosque interdicti discrimen, quod in Clericos Minorum Ordinum, aut simpliciter Tonsuratos, verbalis degradatione peragitur, seu quod idem est, degradatio realis decernitur, à solo Episcopo, absque aliquorum quocunque intervenienti: in aliis vero Majoribus Ordinibus infra Sacerdotium insignitos non licet Episc. ad verbalis degradationem procedere, nisi assistentibus, & suffragio simul ferentibus aliis quibusdam personis, quārum præsentiam, sententiamque Cononicæ Leges exposcent.

§. 5. Celebrat est Decretalis Predecessoris Nostri Bonifaci Papæ VIII. in cap. *Degradatio, de Panis, in sexto*, ubi hac leguntur: *Super quo tibi taliter respondeamus, quod verbalis degradatione, seu depositio ab Ordinibus, vel Gradibus Ecclesiasticis; est à proprio Episcopo, sibi assistente in degradatione Clericorum in sacris constitutorum Ordinibus certo Episcoporum numero definito Canonibus, facienda quæcumque propriæ Episcopi sententia, sine aliorum Episcoporum præsen- tia, sufficiat in degradatione eorum, qui Minores dumtaxi Ordines recipiunt.*

§. 6. Nota sunt etiam sanções Canonum, quos indicat Glossa Canonica, in cit. cap. *Degradatio, in verb. Canonibus = de Panis, in sexto*, quinque definiunt numerum Episcoporum, qui assistere debent, ubi prouincia etate degradatio verbalis adversus Clericum in Majoribus Ordinibus constitutum.

§. 7. Nec quemquam latere potest, quod in Sacro Concilio Tridentino statutum fuit *Sess. XIII. cap. 4. de Reform.* ubi quum animadversum fuisset, non ita facile in occurrentibus degradationem casibus reperti posse numerum Episcoporum à Canonibus requisitum, facultas si Episcopis procedendi etiam absque illis adhibitis tamen, sibique ea in re assistentibus totidem Abbatibus, in Civitate, aut Diocesi residentibus, atque usu Mitra, & Baculi ex Apostolicæ Sedis industria decoratis, vel, si hi non adsciri, aliis personis in Ecclesiastica Dignitate constitutis, matura etate, & in sacram legum scientia spectabilibus.

§. 8. Quoniam vero juxta veterum disciplinam,

verbales degradationes peragebantur in Synodi Provincialibus, & in his quidem singuli Episcopi suum profrebant suffragium; quum nunc Episcopi, vel alii Ecclesiastici viri, de quibus diximus, locum gerant Patrum in Conciliis Provincialibus assidentium, facile intelligitur, in hos derivatum esse jus ferendi suffragii in degradationibus verbalibus, ad quas, ut Assessores, invitantur; quemadmodum plene demonstratum à Nobis fuit in nostro Tractatu *De Synodo Diocesana*, lib. 9. cap. 6. num. 4. novissima edit.

§. 9. Verba degradationis sequitur degradatio realis, cuius exequenda ratio distincta prescribitur in Pontificali Romano. Et in hac etiam Ecclesia minime omitti perspicua lenitatis, & pietatis usq; arguēnta præbere. Etenim priusquam degradatione tradat secularis Curia Ministro, pro eo efficaciter deprecata, ne poena moris, aut utilitatis membrorum eidem infligatur: *Domine Iude, verba sunt citati Pontificis, rogamus Vos cum omni affectu, quo possumus, ut amore Dei, pietatis, & misericordie intulisti, & mortistorum interventu preccamim, miserrimo hunc nullam mortis, vel mortaliorem periculum inferas.* Multoq; ante Pontificis Romani compilationem, idipsum expressum legitur in cap. *Novimus*, quod est Innocentii III. *De Verbis signis*. ibi: *Pro quo tamen sermo est de degradato, seculari Curia tradendo, debet Ecclesia efficietur intercedere, apud Judicem laicum, ut circa mortis periculum, circa cum sententia moderetur. Vides quoque potes Alteserra ad cit. cap. Novimus, de Verbis signis*; ubi plures colligit Patrum autoritates congruentes iis, quæ in praedicta Decretral statuantur.

§. 10. Ad confirmandum autem assumptum nostrum, de summa pietatis studio, quo Ecclesia etiam tam tele moritorum prosequitur, viamque ipsius interdere nütur, ne mortis pena per delicta incurantur: dicimus, antiquissima providentia cautum fuisse, ut quæ in propria in alienam Diocesem transgredire, nisi fuerit in hac plene cognitus, secum ferat Ordinarii sui litteras quibus fides fiat, cum esse Sacerdotem nullaque, quod sciat, Canonico impedimento detinatur, quoniam Sacri Mysteria celebrare queat. Jam id decreatum habetur in *Sacra Chalcedonensi Synodo*; ubi quam interdictum legatur Clerico, atque Lectori, è sua in aliam Diocesem committagere, non praebentes memoris litteras, quas Discessas appellamus, à proprio Episcopo; Jacobus Cuiacus, alijque post eum accurati Scriptores, monuerunt, cum vera Textrum legione non congrue verbum, *Lectoris, sed ignoti*; quemadmodum, & ipsi adnotavimus in *Nostri Institutione 34. editione latine* §. 1. Quod si vetustiora etiam proposita discipline principia investigare libeat, consuli possant Canones, qui Apostoli vocantur, apud *Concordium in editione Patrum Apostolorum Tom. I. lib. 8.* Inter quos adest *Canon XIII.* ita decernens: *Si quis Clericus, aut laicus, a communione suspensus vel communicans a clavis properat Ostatum, & suscipiat preter commendationis litteras, & qui suscepit, & qui suscepit est in communione prætorum: excommunicato vero protegeret ipsu corripiatio, tamquam qui mentitur sis, & Ecclesiam Deluderet.* Consonat huic *Canon XXXIV.* ut patet ex predictis illis verbis: *Nullus Episcoporum peregrinorum, aut Presbyterorum, aut Diaconorum, sine commendatione suscipiat epistolæ, & cum scripta detulerint, discutiantur attentius: & ita suscipiantur, probatio pietatis extiterit: sin minus, non qui sunt necessaria subministrerent eis, & ad communionem nulla tenus admittantur, quia per subceptionem multa provenient.*

§. 11. Porro, quidquid disputent erudit de vero Canon Apostolicorum. Autore, certum est, uno magno auctoritate pondus habere, quum salem secundum Ecclesie tertio decurrente collecti fuerint ex pluribus Conciliis ante Nicenam. Synodus celebratis, ut nunc temporis inter sacram antequitatem investigatores convenire videatur.

§. 12.

Sanctissimi hiscè legibus conformes sunt Concili Tridentini sanctiones: conformes sunt Epistole Encyclicæ à Congregationibus Urbis ad Ecclesiæ Antistes sep̄ transmissæ. Idque etiam pro firmo tenendum est, quod licet non oporteat Episcopum sollicitum esse de Regularibus, qui in propriis Ecclesiæ Missas celebrare intendunt, quoniam ejus rei cura reservata sit eorum Superioribus Regularibus; si quis tamē secularis Sacerdos in Ecclesiæ Regularium Missam celebrare velit, hic etiam debet literas Discessus a proprio Ordinario obtentas exhibere Episcopo, in cuius Diocesis Sacrum vult pergere; ut videamus quoque est in *Nostra Institutione 34. latine editione* §. 1.

§. 13. Veteram hanc, justissimamque sanctionem, de cuius executione plura tradiderunt nostri Scriptores pragmatici, (quos inter merito memorandus est diligentissimum Monacelius *Formular. Legal. Part. I. Tit. 4. Formul. 8. pag. 81.* & *Formul. 6. pagin. 79. item Tit. 6. Formul. 18. pagin. 160.*) providis excogitatis cautele plurimum roboretur magnus Ecclesiastice disciplina restitutor S. Carolus Borromeus, cuius haec de *Decreto pluribus in locis extantia studiosè legenda*, & expedita monemus; videlicet in *Concilio Provinciali Mediolanensi primo habito anno 1565. part. 2. in secundo pariter Provinciali anno 1569. Tit. 2. Decret. I. ac in Provinciali tertio, anno 1573. item de *Institutione ad Sacerdotes de celebratione Missæ*, ac denique in *Concilio Provinciali quarto celebrato anno 1576.* Quibus in locis constitutum habetur, ut Parochus, in cuius Parochia Sacerdos alienigena dominicum figit, si id per Diocesum contingat, intra octo ad summum dies, illius adventum nunciare debet Vicario Foraneo, qui rem ad Episcopum deferat; si autem in Civitate, Parochus ipsa de omnibus certiori faciat Episcopum, qui sibi litteras discessus ab hisjusmodi Sacerdotio exhiberi mandet, easque inscipiat, totoquin earum tenore sedulè expendat. Si enim Ordinarius subdito sibi Sacerdoti licentiam abessendi ad certum definitum tempus indulserit, facultas celebrandi Missam eidem non ultra tempus illud concedenda decernatur. Notanda quoque jubetur dies, qua expeditæ fuerint litterae discessus; ne scil. ante eam dies, qua inscipienda, ac disceduntia deferrantur, antiquiores sint dubios, & vel quatuor, aut respectivo sex mensibus; dubios nimilim, si litteræ discessus sint iusta Provinciam, quatuor, vel si extra Provinciam, in Italia tamen expeditæ fuerint; sex denique si extra Italiam date competantur.*

§. 14. Ex omnibus hiscè sum generalibus, tum peculiaribus sanctionibus manifeste desuntur, quæ topore Ecclesia abhorreant ab ea pena ad effectum perducenda, quam Sacri Canones in *Celebrates non promoto sanxerunt*; quandoquidem vel velut ageres hominibus objiciuntur, ne in eismodi delictum labantur, unde locus sit executioni ejusdem penæ Sacris Legibus definita.

§. 15. Majoris tamen ponderis, ad hoc pauc evindendum, est id, quod subiicitur. Sistit se aliquis coram Ecclesiastico Judge, se ipse denuntiat, quoniam Sacerdotali Ordine destitutus, Missarum Sacraria celebrasse, vel etiam *Sacramentales Christifideli Confessiones* audisse. Ita se sponte sistens, eo privilegio gaudent, ut impositis ipsi salutibus pontificis, dimittatur; nisi tamen in ipso suo Constituto diminutus, ut ajunt, vel aliunde preventus fuerit; in his enim casibus carceribus custodiendis includuntur. Sed si idem subiicit Judici interroganti, aī sciat causam, ob quam carceribus capitatus sit, statim, non spectat uterioribus interrogationsibus, seu quæsisit, sincerè rem totam aperiat; quamvis de illius incursti in penales Apostolicarum Constitutionum sanctiones non dubitetur; idéoque dignus sit, qui seculari Foro, ut capitalis criminis reus liberè tradatur; nihil minus admittit ad beneficium minorationis penæ, commutata ipsi pena mortis in damnationem perpetuam ad tritemen; ut testatur bon. mem. Cardinals

Albitus harum rerum peritissimus, in suo *Tractatu de Inconstancia in Fide part. I. cap. 14. n. 70.* Si vero citatus, & vocatus, ad generalem interrogacionem, an sciat qua de causa fuerit vocatus, vel sciat causam sue incarcerationis, vel quomodo hic repertiar, fatetur de placito veritatem, ita tradatur, ac si esset sponte confessus, & cum eo mitis agitur, presertim post condemnationem, ut scilicet gravior pena commutetur in minori. Et ita fuit resolutum in sacra Congregatio sub die 12. Maii 1604.

§. 16. Illud etiam animadversione dignum est, quod quanvis in Pontificali Romano prescripta repertari degradatio, etiam à prima Clericali Tonsura, licet de hac quiescit sit, an inter Ordines numerari debeant, ne ne possitque *Judeus Ecclesiasticus*, ut praenotavimus, quandò agitur de Minoribus Ordinibus, solus per se verbum Degradationem peragere, quod ipsi non licet sine aliorum intervenerint, ubi tis est de Ordinibus Majoribus; nihilominus nunc temporis Sacerdotis, alijque Clerici, tam Majorum, quam Minorum Ordinum, ad Tritermes liberè amendantur, vel etiam perpetuo carceri mancipantur, sine prævia verbali, muliisque minus realen Degradatione; ut cuique spectum est, & adnotatum quoquè fuit a Sacerdote *Castalian Comment. ad Pontif. Rom. Tit. 16. §. 4. num. 6.* Tom. 3.

§. 17. In Tribunalium Ecclesiasticum carceribus nunc quoque sat superque reperiuntur aliqui, eo nomine detinet, quod Sacerdotali Ordine carentes, Missas celebraverint, *Sacramentales Fidelium Confessiones* excepterint, iidemque etiam Eucharisticam Communionem experientibus; Particulas distribuerint à se nulliter consecratas. Hos inter, duo erant, qui statim ac interrogati fuerunt, nunc detensionis sua causam scribent, omnia ingenuè confessi sunt; orts est quæstio, omnia idem admittendi essent ex æquo ad beneficium minorationis penæ; ita nimilim, ut non quidem Seculari Foro tradenter, tamquam capitulii reos, brachio seculari liberè tradendos esse.

§. 18. Nulla quidem discordia detecta est in suffragiis eorum, qui sibi consulendo, sive judicando, in predictoriū *Causis sententiam dixerunt*, super eos, an eterque rei penam traditionis Foro Seculari, atque adeo Capitis penam incurrisset. Verum Nonnulli subdividerunt; attenta eorum prompta confessione, qua unusquisque delictum suum plenè apernerat, non spectatis uterioribus *Judicis interrogationsibus*; ambos promeritos esse, ut pro sponte confessi haberentur, utque propteresse ad Tritermes dimitiatis, vel Carcerem perpetuum damentur. Alii autem numero plures censuerunt, eosdem, tamquam capitulii reos, brachio seculari liberè tradendos esse.

§. 19. Nos vero quamvis ob *agritudinis nostræ prævaricacionem*, Congregationibus super his habitis; ut semper aliis Nobis in more positum fuit, interesse non poterimus; quænam tamen subinde omnia perlegerem, & expenderem non omiserimus, Pontificis Clemente, & manutenditū magis consentaneum existimavimus; in mihi sententiam concedere, eo, vel magis, quod *Cardinalis Albitus* in hujus generis rebus adeo versatus, testatum reliquit; ejusmodi penæ minoratio nem, veluti piampliū, indulgeri consuevit esse, qui ad primam *Judicis interrogacionem* delictum sum integræ, aperteque fatentur; & plura suppeditant exempla causarum, que in similibus circumstantiis ita transanche furentur. Itaque volumus præfatos reos promeritis penæ minoratione, in presenti casu gaudent nimilim Tritermis perpetuo adduci, ita ut iis nunquam dimitiatis penæ hujusmodi commutationem ullam impetrare valeant, præterquam à Romano Pontifice prototypo existente, ac de eorum delictis, cum omnibus adjunctis circumstantiis, edoco; relata dimitaxat. Juicio facultate, ut quoties perpetuum Tritermis opus præfatis reis minimè congruere videatur, in ilius locum subrogare valeant perpetuam in ergastulo, aut reclusionem carcere, si reliqua ipsis ad id necessaria.

TRACTATUS XIV.

De Indulgentiis.

INDULGENTIAE TAM DOCENTIBUS,
& addiscitibus Methodum Orationis mentalis,
quam ipsam Orationem mentalem per-
agentibus concessae.

*Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Primatibus,
Metropolitaniis, Archiepiscopis, Episcopis, & Pre-
sulis locorum Ordinariis universi gratiam,
& communionem Sedis Apostolice
habentibus.*

BENEDICTUS PAPA XIV.

*Venerabiles Fratres, salutem, & Apostolicam
Benedictionem.*

Quemadmodum nihil est hominibus à familiari Dei consortio, & consuetudine avulsi, & ejici, ad divinos hauriendos fulgores, ad eternam salutem procedendum, magis opportunum, salutare, ac necessarium Oratione, quæ est veluti ascensio animæ de terrestribus ad coelestia, inquisito supernorum, invisibilium desiderium, coniunctio Spiritu Sancto, & ad Deum locutio; ita ne desolatione desolatur universa terra ex eo, quod nullus recognoscit corde, omnes, & singuli ubique, & semper salutaribus preceptis monendi sunt, quod oporteat semper orare, & numquid deficere; ut in omni oratione, & obsecracione, cum gratiarum actione, petitionibus nostris innotescet apud Deum, ipsæ qui dives est in omnes eum invocantes, nec nostras ab se deprecaciones, nec suas à Nobis amoveat miserationes. Eapropter Prædecessores nostri Romani Pontifices divina institutione formati, ut Christifideles ad orationis, sive Vocalis, sive Mentalis, ut dicunt, illa sit, studium cum alacritate inveniendum, & sine intermissione frequentandum incitarent, eosdem tum cohortationibus inflammarerent, tum coelestem etiam munerum thesauris, quorum dispensacionem ipsis creditar Altissimum, alicere studuerunt. Indulgentias enim, peccatorum remissiones, & de injunctis eis quomodolibet debitis penitentias relaxationes elargiti sunt iis, qui sive vocales preces recitarent, sive per aliquod temporis spatium quotidie in lege Domini meditarentur. Nos autem laudatissimos eorumdem Prædecessorum Nostrorum exemplis incensi, non solim omnes, & singulas indulgentias, peccatorum remissiones, & penitentiarum relaxations per eosdem Nostros Prædecessores pro recitantibus quascumque vocales preces (dummòdum numquam revocate fuerint) aut quomodolibet orantibus, quocumque modo si-
de tempore, sive in perpetuum ad hanc usque diem concessas, Apostolica autoritate, tenore præsentium, sub iisdem prorsus modo, ac forme conseruamus, & quatenus opus sit, de novo conce-
dimus, verum etiam alias insuper iis præsertim, qui mentalis orationis, seu meditationis studio operam dederint, ut infra, impertimur. Primum itaque omnibus, & singulis, sive qui tam in Ecclesiis, quam alibi, & ubicumque locorum publice, & privatè quoscumque homines orandi, seu meditandi rudes quomodocumque orare, & meditari docuerint, sive qui pia orandi, & meditandi institutioni huiusmodi, ut præmititur, interfuerint, dummòdum verè penitentes, ac Sacra Communione refecti, qua vi-
ce id egerint, septem annos, & totidem quadrigennias de injunctis eis, seu alias quomodolibet debitis penitentias in forma Ecclesie consueta relaxamus, ita vero tam docentibus, quam addiscitibus, qui assidue præmissa pergerint, ac similiter verè penitentes, ac Sacra Communione refecti, pro Chris-

Cofetamus Anatus.
TRAC-

tianorum Principum concordia, heresum extirpatio-
ne, ac Sanctæ Matris Ecclesie exaltatione pias ad
Deum preces effuderint; semel in mense pro unius-
cujusque commodo, & arbitrio, plenaria omnium
peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem,
quam per modum suffragii animabus Christifidelium,
qua Deo in charitate conjunctæ ad hac luce migra-
verint, applicare possint, misericorditer in Domino
concedimus. Insuper iis, qui per duos quadrantes
continuatos, vel saltæ, per quadrantes hora singuli diebus, & per tunc mensem, orationi mentali
tali dabunt operam, & vere penitentes, & confessi,
Sanctissimum Eucharistia Sacramentum sumpser-
int, ac pro Christianorum Principum concordia,
heresum extirpatio, & Sanctæ Matris Ecclesie
exaltatione pias ad Deum preces pariter effuderint,
plenaria semel quolibet mense omnium peccatorum
suum indulgentiam, & remissionem, quam itidem
per modum suffragii animabus Christifidelium, qua
Deo in charitate conjunctæ ad hac luce migrauerint,
applicare possint; auctoritate, & tenore similibus
misericorditer in Domino elargimur. Etsi autem jux-
ta Divinam Domini Nostræ Jesu-Christi praecipuum,
oportet ut quisquis oratur, ne ad instar Hypocri-
tarum videatur a hominibus, inter cubicularium sum,
& clauso ostio ore Coelestem Patrem in abscondita-
tamen cum, ipse Dominus dixerit, quod ubi sunt,
vel tres congregati in nomine meo, ibi sum
in medio eorum, & Sanctus Joannes Chrysostomus
predictus esse in oratione cum fratribus plus ali-
quid, videlet concordiam, conspirationem, amoris
coniunctionem, & charitatis clamorem felici societate,
ex qua orationes infirmiores se simul complexas,
validores in Cœlum elevi: optimam esset,
ubi commode fieri posset, ut quemadmodum in non-
nulis institutum esse accepimus, ita in omnibus, &
singulari Diœcessibus in more ponetur; nimis
ut singulari diebus dato certo Campanarum signo,
sive in Ecclesiis, dummodo totius populi multitudi-
num in locum, ubi ore, masculis & feminis se-
sim collocatis, convenire facile possit, & nulla
subordinatio confusa, & inordinatio, sive in propria
Domino Patresfamilias eo, aut alio opportunitate
tempore, ana Imaginem Sacram cum tota familia
convenientes orient. Eapropter Vos, Venerabiles Fra-
tres, rogamus, & in Domino horatamus; ut om-
nibus, & singulis Ecclesiarum, piiorumque locorum,
in Civitatibus quidem Cathedrals, aliarumque pre-
cipuarum Ecclesiarum, in Oppidis vero Parochialium
Ecclesiarum Superioribus, ac Reectoribus injun-
gatis, ut præmisso Campana sonitu iis diebus, iis
que horis, quibus Vobis opportunitynus in Domino vi-
sum fuerit, dando, decernendoque, omnes Christi-
fideles uniuscujusque curæ commissos, quos in unum
convenire contigerint, in mentalis orationis studio
eruditæ, sive per alios peritos eruditæ faciant, at-
que ad illam frequentandam accedere, necessita-
tem, utilitatemque proponere, Indulgentiarum the-
sauros; quos de benignitate Apostolica elargimur,
explicare, & ad ipsos ea, quæ decret, pietate, ac
reverentia lucrandos inflammare student, & eni-
tantur; atque etiam, si commode, ut præmit-
tunt, fieri poterit, orationi mentali in communia
prædicta, ut dicunt, vacare, in eaque exerceri fa-
ciant, & current. Præsentibus perpetuis futuri temporibus valutur. Volumus autem, ut earundem
presentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam
impressis, manu aliquo Notarii publici sub-
scriptis, & siglo persone in Dignitate Ecclesiasti-
ca constituta munitis, eisdem prorsus fide adhibeatur,
quæ adhiberetur eisdem presentibus, si forent
exhibita, vel ostense. Interim Apostolicam Bene-
ditionem Vobis, Venerabiles Fratres, peramitterimur. Datum Roma apud Sanctam Mariam
Majorem, vel Annulo Piscatoris die XVI, Decembri
MDCCXLVI. Ponitfatus Nostri Anno Septimo.

TRACTATUS XV.

De Sacramento Ordinis.

CONFIRMATIO CONSTITUTIONIS
SS. D. Papa Innocentii XIII. quæ incipit: *Apostolici
Ministeri &c. pro Ecclesiastice discipline con-
servatione, varijs &c. declarare à felic.*
record. BENEDICTO PP. XIII.

BENEDICTUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Pastoralis officii solicitude nos admonet in his vi-
gilantia, & auctoritate nostræ partes libenter
interponere, ut quæ à Romanis Pontificibus Præ-
decessoribus nostris ad Dominicum gregis, anmarum
salutem, & directionem provide constituta re-
periuntur suum plenarium sortiantur effectum.

§. 1. Cum itaque quanplurimum ex Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, & Episcopis Regnorum Hispaniarum litteris non ita pridem intellexerimus, Constitutione pro Ecclesiastice disciplina in eisdem Regni conservatione, & instaurazione à fel. record. Innocentio PP. XIII. Prædecessore nostro die 13. Maii 1723. post matrum consilium editam, quæ incipit: *Apostolici Ministeri, &c. ac subinde à Nobis per quasdam nostras in simili forma Brevis die 23. Septemb. 1724. desuper expeditas litteras, quibus totum ipsius Constitutionis tenorem inserimus confirmatum, & innovatum per nonnullos præser-
tim Regulares in dñ. Regnis degentium vires Conventuum unus-
cujusque Provinciae respectivè excedat, non aliud deinceps ad Religiosum habuit in ea suspicendum admittantur, donec per obtutum hodie viventium illo redactus sit, ut commune ali valeant: Dilecto filio moderno, & pro tempore existenti nostro, & Apostolico Sedi in eisdem Hispaniarum Regnis Nuncio serio injungentes, quatenus sedulo curet, ut præmissa plenarium summ effectum obtineant prout illi in dicta Constitutione demandatum fuerat.*

§. 3. Similiter volvamus, ut in promotione Regularem ad Ordines, Decretum pia memoriae Clementis PP. VIII. Prædecessoris etiam Nostræ juxta memoran Constitutionem accuratissime observetur, districte quoque inhibentes omnibus Archiepiscopis, & Episcopis præfatis, ne eodem Ordines conferre præsumant alii Regulari, qui vel in Monasterio, sive Conventu intra suum Diœcessum sit non deget, vel si de Familia Monasterii, sive Conventu alterius Diœcessis fuerit, litteras dimissorias sui Superioris Regularis non exhibeat, servata in præmissis Decreti Clementis, ac Constitutionis Innocentii Præde-
cessorum prædictorum dispositione.

§. 4. Eisdem quoque Archiepiscopis, & Episco-
pis, sub intermissione divini iudicii denovo præci-
pius, ut quibuscumque Mulierum Monasteris tam
sibi subiectis, quam etiam quomodolibet exemptis,
omni studio, & diligentia incumbant, & ad vigilent
executioni eorum, quæ pro custodienda Sandimi-
nialium Claustra, impediendo in dicta Monasteria exteriorum ingressu, tum in Sacri Concilii Tri-
dentini Decretu, tum in Constitutione similis mem. Gregor. PP. XIII. Prædecessoris itidem Nostræ, quam Innocentius Prædecessor in præfata sua Constitu-
tione innovavit, desuper sancta fuerint.

§. 5. Porro injungimus exactam eisdem Innocentii Constitutionis observantiam circa Confessiones à Regularibus prædictis, nec etiam ex iudicio, quod eis competere perperam prætentur in vim Bulle Cruciae sanctæ nuncupate, nec ex alio quocumque privilegio excipiendas absque precedente approba-
tione, & licentia Ordinarii pro tempore existentiis loci, in quo Sacramentum Penitentie ministri-
tur, servata quæcumque limitatione, quæ in ipsa licen-
tia ab eodem Ordinario adjecta fuerit, vel quoad
tempus, vel quoad locum, vel genus Personarum;

Declarantes, quod in omnibus casibus prædictis con-
fessione alter factæ, & respectivè excepte nulla,
atque invalidæ, ipsique Confessari eo ipso suspen-
si erunt.

§. 6. Ad hæc rursus prohibemus, atque interdi-
ci-

cimus, ne Regulares cuiuscumque Ordinis, aut Institutum excipere audeant Confessiones Monialium etiam eorum regimini subjectarum, & ab Ordinarii jurisdictione quomodolibet exceptarum, nisi ultra licentiam suorum Superiorum Regularium examinati fuerint, & pro ipsarum Monialium Confessionibus audiendis specialiter approbati ab Episcopo Diocesano; Et si secus factum fuerit, tunc quoque confessiones irritas, & Confessarios ipso direcione suspensos fore itidem declaramus; Ab hujusmodi tamquam legi, & ordinatione ad supplicationem Directi Filii Nostri Ludovici S. R. E. Cardinalis Belluga, & Monaca nuncupati, eximimus Superiores Generales, ac etiam Provinciales cuiusvis Ordinis Regularis, quibus ut Confessiones Monialium sibi tamen subjectarum dumtaxat absque istiusmodi speciali approbatione Episcopi Diocesani audire licet, & valide possint, permitimus, & indulgimus.

S. 7. Et quia mentis, ac intentionis Nostrae est, ut remota quavis diversa intelligentia, & interpretatione, precise serventur ea, quae in eadem Innocentii Praedecessori Constitutione super assignatione, seu deputatione Confessarii extraordinarii Monialibus sub Praetorium Regularium gubernio viventibus, disposita fuerunt, statutum quoque, ut Superiores, qui Decretum illud quocumque titulo, vel praetexta non servarent, vel eius executioni aliquod impedimentum direxerint, aut indirecte praeberint, ipso facto suspensionem ab eorum Officiis, nec non privationem vocis tam activa quam passiva incurant.

S. 8. Eisdemque ponis eo ipso, & absque alia declaratione incurris subjecimus etiam Regulares, qui sanctis, & ordinatis sum iucare memor. Clemente Papa XI. tum ab ipso Innocentio Praedecessoribus quadam celebrationem Missae in Oratoriis privatis, sive coram Regularium Cellis, nec non usum Altaris gestatorii, seu portatilis qualitercumque contravenient, seu minime obtemperaverint.

S. 9. Dernerentes pariter easdem presentes litteras semper firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integrorum effectus sortiri, & obtinere, ac illis, ad quos spectat, & pro tempore quocumque spectabat, in omnibus & per omnia plenissime suffragari, & ab eis respective inviolabiliter, & inconcusse observari debere; siue, & non alterius pro quoconque Judices Ordinarii, & Delegatos etiam Causarum Palati Apostoli Auditores, ac ejusdem S. R. E. Cardinales etiam de Latere Legatos, ac Sedi praefatae Nuntios, aliosque quicunque preminenter, & potestate fungentes, & functiones, subtulata eis, & eorum cuiuslibet quavis alteri judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiti debere, ac iritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis autoritate scienter, vel ignoranter contingit attentari.

S. 10. Non obstantibus praemissis, ac quatenus opus sit Nostra, & Cancelleriae Apostolicae Regula de Jure quasi non tollendo, aliusque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non quo cumque Ordinum, Congregationum, Institutionum, & Societatum etiam Jesu, & quorū Monasteriorum, Conventuum, Ecclesiarum, Locorum Piorum, aliisque quibusvis, etiam iuramento, Confirmatione Apostolica, aut quavis firmata alia corroborata, Statutis, & Consuetudinibus, ac Prescriptionibus quantumque longissimis, & immemorabilibus, Privilegiis quoque, Indulsiis, & Litteris Apostolicis, Ordinibus, Congregationibus, Institutiis, & Societatis, etiam Jesu, ac Monasteriis, Conventibus, Ecclesiis, & Locis Pii predictis, illorumque respective Superioribus, aliisque quibuslibet Personis etiam specialissima mentione dignis, sub quibuscumque verborum tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoris, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis Decretis etiam motu proprio,

ac ex certa scientia, & de Apostolicæ Potestatis plenitudine in genere, vel in specie, aut alias quomodolibet in contrarium præmissorum concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illici, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauses generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda fore, illorum omnium, & singularium tenores, ac si de verbo ad verbum exprimerentur, & insererentur, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, eisdem presentibus pro expressis, & inseritis habentes, illis alias in suo robre permanens ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, ceterisque contraria quisbuscumque.

S. 11. Ut autem eodem praesentes Litteras ad omnium notitiam facilius deveniant, volumus illas, seu earum exempla ab Valvas Ecclesie Lateranensis, ac Basiliæ Principis Apostolorum, nec non Cancelleria Apostolica, Curieque Generali in Monte Cittatorio, & in Acie Campi Flora de Urbe, ut moris est, affigti, & publicari, sicut publicatis, & affixas omnes, & singulos, quos illæ concernunt perinde arctari, & afficere, ac si unicuique eorum nominatum, & personaliter intimare fuisse, utque ipsarum Litterarum transsumptis, seu exemplis etiam impressis manu aliquo Notarii publici subscriptis, & sigillo persone in Ecclesiastica Dignitate constitute missis, eadem prorsus fides tam in Judicio, quam extra illud adhibetur, qua ipsis presentibus arbitratur, si forent exhibitæ, vel ostense.

Datum Roma apud S. Petrum sub Anno Piscatoris die 27. Martii 1756. Ponitifatus Nostri Ann. secundo.

DE JURISDICTIONE EPISCOPORUM

quoad Ecclesias Parochiales R. gularium, & Personas curam animarum Subditorum Secularium in eis exercentes.

BENEDICTUS EPISCOPUS

servus servorum Dei.

Ad perpetuam rei memoriam.

Firmandis, atque asserendis Ecclesiastica disciplina regulis studiis intenti Praedecessores Nostri Romani Pontifices, consuverunt, peculiaribus rerum aut temporum necessitatibus animadversis, ad generalis providentia curam animum adficere, easque Apostolicæ Constitutiones opportune promulgare, quibus gientes morum corruptelas rescant, & inordinatas humanæ arrogantiæ presumptiones reprimere. Cui rei obtinenda utilissimum planè experti sunt, vel antiqua Parvum constituta renovare, interpretari, aut declarare, vel competentium Romanæ Curæ Tribunalum, sive Congregationem judicata, & responsa colligere, confirmare, aut in aliquibus remittere, eademque prudenter atque aperte conciliari, si quando inter ea non satis convenire videbatur. Utique antiquiora omittamus exempla, non alia sane ratione fel. rec. Praedecessor Nostri Clemens Papa X. per suam Constitutionem, quæ incipit *Supera*, datam XI. Kal. Junii Anno MDCLXX, inherenter pluribus resolutionibus Congregationum S. R. E. Cardinalium negotiis, & consultationibus Episcoporum, & Regularium, ac Tridentini Concilii interpretatione Auctoritate Apostolica prepositorum, multa constituit circa debitam à Regularibus erga Episcopos Locorum Ordinarios observantiam, & subjectionem; tam in petenda eorum licentia, & be-

neditio pro Verbi Dei prædicatione in Ecclesiis etiam suorum respectivæ Ordinum habenda, quam in approbatione, & facultate ab eisdem obtenenda pro administrando Secularibus Penitentiæ Sacramento. Ita pariter se gessit recolente memoria Praedecessor Noster Innocentius Papaæ XII. quum, ad normam plurium resolutionum Congregationis Concilii præfatae, certas sacrarum Ordinationum regulas, & singulorum Episcoporum iura in propriis Subditis præfinit, lata Const. quæ incipit: *Speculatores*: sub datum pridie Nonas Novemboris Anni MDCXCIV.

S. 1. Hanc ipsam rationem Nos ipsi secuti sumus in Apostolicis nostris Litteris, quarum initium est: *Sacramentum Penitentie*, anno MDCCXLII. Kalendas Junii dati, in quibus nonnulla decrevimus, & statutum adversus Sacerdotes in Sacramentali Confessione suis Penitentes ad turpia sollicitantes, juxta declarationes in causa hujus generis, diversum tempus, & casibus prolatas, Congregationis Venerabilium Fratrum Nostrorum Sanctæ Romanae Ecclesiæ Cardinalium contra haereticam pravitatem generalium Inquisitorum. Id ipsum nunquam egimus, dum Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, cunctisque Locorum Ordinariis per Italianam Constitutionem Encyclicas Litteras dedimus sub die XIX. Angusti hujus Anni MDCCLIV, quarum initium est: *Cum semper oblatas*, quibus a prædictæ Congregationis Concilii Tridentini Interpretis resolutionibus, & placitis nequitum discedentes, plura declaravimus circa onus, quod habent tam omnes animarum curam gerentes, Missam pro Populo applicandi diebus sicutem festis de praecipto, & tum etiam Ecclesiasticæ Catharinæ, & Collegiatarum Canonici, aliquis de eorum premio, Missam Conventualium quotidie pro Beneficioribus in genere specialiter offert. Nunc denique hoc idem a Nobis servatum in declaramus, dum Episcoporum iura, quod attinet ad Visitationem Ecclesiasticæ Parochialium ad Regularium Monasteria pertinentia, hac nostra perpetuo valitura Constitutione asserere, atque, ut infra, definire, & constituere in animum induimus.

S. 2. Animarum curam in seculares personas exercentes in iis Ecclesiis, quæ Monasteris, seu Dominibus Virorum aut Mulierum adnexae sunt, sive ipsi Regulares sint, sive Seculares, Sacri Tridentini Concilii praecipto, sessi. 25. cap. 1. de Regularibus, subesse debent, immediate in eis, que ad dictum curam, & Sacramentorum administrationem pertinent, jurisdictionis, visitationis, & correctionis Episcopi, in cujus Diocesis praediti Monasteria sunt sita, exceptis dumtaxat in Monasteriis, seu locis, in quibus Abates Generales, aut Capita Ordinis Sedem Ordinariam principalem habent, atque aliis Monasteriis, seu Dominibus, in quibus Abates, aut alii Regularium Superiorum jurisdictionem Episcopalem, & temporalem in Parochos, & Parochianos exercent: salvo tamen eorum Episcoporum iure, qui majorem in predicti loca, vel personas jurisdictionem exercent.

S. 3. Cum itaque noanam Sacerdotes ab Episcopali jurisdictione excepti, quos neque Parochos, neque animarum cura addictos esse constaret, aut fuissent aliquibus Christifidelium matrimonii interesse, sine prævia Episcopi, aut Parochi licentia; quæsitum fuit, utrum hujusmodi Sacerdotum correcio, atque in eodem adversus Episcopum, an vero ad eorum Superioribus, privatim spectaret; cumque ita privativum ejusmodi usus ex deducere, quod Tridentina Synodus loco cit. dum facultatem tribuit Episcopis corrigendi, & puniendi Sacerdotes ab eorum jurisdictione exceptos, in his, quæ ad animarum curam, & Sacramentorum administrationem pertinent, de iis dumtaxat Sacerdotibus loquitur, qui vel Parochi sunt, vel animarum curam exercentes, cuiusmodi sane ii non erant de quibus agebatur; futem hanc, vanamque presumptionem reprimere statuit fel. record. Praedecessor Noster Gregorius Papa

Optimo sane consilio ab Episcopis Pastoralis visitationem aggredientibus praemitti solem in singula Diocesis loca aliqui Sacerdotes Missionarii, qui ante ipsum adventum, predicationibus verbi Dei, & administratione Sacramentorum Penitentie, & Eucharistie, spiritualem Populorum profectum, & animarum salutem, qui potissimum est Pastoralis visitationis scopus, studeant promovere. Inventi sunt autem ex his Regularibus, quorum Ecclesie incumbit Parochialis secularium cura, qui in dubium revocarent, ac hujusmodi Missionarios, sive Seculares, sive alterius Instituti vel Ordinis Regularis, ad Episcopos Missos tamquam visitationis sue praenuntios, in propriis Ecclesiis, & Dominibus ad exercenda ministeria eidem commissa admittere, & recipere ipsi transferent. Quod dubium, quum in Congregatione S. R. E. Cardinalium negotiis, & consultationibus Episcoporum, & Regularium praeposta examinatione fuisse sub die XXXI. Augusti Anni MDCLXVIII, affirmative resolutum fuit, ut scilicet predicti Missionarii etiam a Regularibus Parochi, seu Curatis liberenter excepti debeat, omnibusque rebus iuriari, quibus ad injunctum sibi onus adimplendum opus illis esse contigerit. Quod Nos quoque probamus, & auctoritate Apostolica confirmamus, aquæ in posterum

liiii (quo-

(quoties id opus esse, prudenti Episcopi arbitrio iudicatum fuerit) ab omnibus hujusmodi Parochis, seu Curatis praecepimus observari.

§. 6. Sed, & in ipso visitationis cursu, atque etiam extra illam, aliqui Regulares de suorum privilegiorum, & exemptionum indemnitate plus nimio soliciti, hanc Episcopis controversiam moverunt; utrum illi licet, in ipsorum Regularium Ecclesias, sive Parochialibus, sive non Parochialibus, Sacramentum Confirmationis administrare; que quidem controversia in Congregatione Concilii, paribus plenissime auditis, pro Episcopis decisum fuit, quemadmodum, & Nos generaliter, & sine exceptione eadem definitur.

§. 7. In exequenda vero Pastorali visitatione Ecclesiastica Parochialium, que a Regularibus administrantur, minimè quidem licet Episcopo omnia Ecclesias hujusmodi Altaria visitare, sed illud dumtaxat, in quo Sanctissimum Eucharistie Sacramentum asservatur, & consequenter Sacrum ipsum Tabernaculum. Fontem quoque Baptisteri, si adsit; item Confessionale, in quo Parochus ad audiendas Confessiones responderet; Pulpitum Ecclesie, è quo Parochus jus habet, verbis Dei, iuxta praecipuum ministerium sui munus, annuncianti; Sacramentum pariter Ecclesie, ad inspicendum locum, in quo asservatur sacra supplex pro Sacramentis tam intra Ecclesiam, quam extra illam decenter administrandis; Sepulchrum expiacionis Subditorum Parochie corporibus addictum, Cemetery Parochianorum humanis cadaveribus destinatum; Tumulum Campaniarum, dummodo in ea sit Campana ad Parochiam proprie spectantes, ac demum, prater res supradictas enunciatas, omnia sacra vasa, quibus vel Particulae consecratae servantur, vel Sacra Olea sive in Baptismo, sive in extrema Unctione adhibenda, vel aqua Baptisteri, vel alia ritè beneficia, que pro ingredientium asperguntur ad Ecclesias foras ponuntur.

§. 8. Visitatio locali proxima est ea, que per sonam respicit Parochi; cuius quidem, si Regularis sit, agendi rationem, in is, que expectant ad observationem proprii ipsius Regularis instituti, non est Episcopi inquirere, quum ad ipsius Superiorum Regularum privative id pertinet. Licit tamen Episcopo, vel potius ipsi specialiter incumbit, ipsius Parochi seu Curati, etiam Regulari, sicut ac mores scrutari, quatenus ea, que extra Claustrum prodierint, Recitoris animarum exempla, plurimum conferre ad Populi edificationem, vel contra eidem obesse maximè possunt, quemadmodum alias eadem Concilii Tridentini Congregatio sapienter decrevit, & Nos etiam earundem praesentum tenore decernimus, & statuimus.

§. 9. Ad personam quoque Parochi visitationem, proindeque ad Episcopi jus, & officium pertinet a occasione examinare, an titulo legitimo Parochus etiam Regularis animarum curam exercet, an residentie lex ab eo observata fuerit atque observetur; an ad Synodus vocatus iviter; an Congregationes, seu Conferentias super casibus conscientiae haberi solitas frequenter; an onera, que secum fert animarum cura, adimplerit; ac inter alia, an Missiones pro Populo applicaverit diebus festis de pracepto; an isdem festis diebus omnia præsident, que a Sacra Tridentina Concilio prescripta sunt, Populum verbi Dei prædicatione, & Pueros in Fidei rudimentis, Christianaque Doctrina præcepis instruendo; an, statim diebus, expiacione Fidelium confessoriis vacet; an agorantibus, & in extremo vite agone laborantibus debita spiritualia subsidia sedulò pietate, & Sacramenta Ecclesia tempestivè conferat; an Puerto, & Puellas ante susceptionem Sacramenti Confirmationis, tum etiam ante primam communione, opportunis instructionibus erudierit; an priusquam Fideles ad matrimonia in faciem Ecclesie celebranda admittat, debitas inquisitiones adhibuerit, atque adhibeat, quibus tuto deprehendere possit, nullum inter Contrahentes impedimentum exist-

con-

contra Episcopos probare nequit ampliorem in eosdem jurisdictionem ex alio capite sibi acquisitam fuisse, abstinerre omnino debet Episcopus, tam a visitatione, quam ab aliо quocunque jurisdictionis actu in hujusmodi Parochos, & Parochianos. Quod quidem, veluti ipsius Concili Decretis consonum, Nos etiam Apostolica confirmatione robaramus.

§. 10. Uno verbo quidquid Episcopos à Parochi seculari exquirere aique exigere solet ac debet, id omne, Regulari observantia unicè excepta, à Parochio Regulari exquirere, & exigere potest; atque ubi hunc muneri suo defecisse compererit, opportuna Decreta condere, & promulcare, ac meritis in eundem penas statuere; in quo nihilominus Episcopi facultates minime privativa sunt, sed Praesul Regularis iurum cumulativum cum ipso habet; ita tamen, ut si aliter à Superiore Regulari, aliter ab Episcopo decerni contingat, hujus, non vero illius, Decretis sit standum; prout alias à Congregatione Tridentini Concili interpretate judicatum fuit, Nosque Auctioritate Apostolica probamus, confirmamus, atque decernimus. Privativum tamen Episcopi jus est in Parochianorum mores inquirere, ac si quis inter ipsos scandalia oborta fuerint, auditis proborum, ac prudenter Virorum sinceris relationibus, de his cognoscere; eaque opportunis remedis resarcere, & reformare; nec enim Superioribus Regularibus in hujusmodi secularibus Parochie subditos ultra competit jurisdictione.

§. 11. Eventiente autem casu, quo vel Episcopus, vel Superior Regularis aliquem ex prædictis Parochiis ab exercitu Curæ removendum, eademque privandum esse judicaverint; quoniam hujusmodi Parochi, sine prævia Episcopi approbatione, ad Curam animarum accedere nequaquam licet, quoniam hujusmodi Superioribus deputati, idemque ad nutum sive amovibilem; dubitum propter eum fuit, an Episcopus posset ad hujusmodi remotiones procedere, sine Superioris Regularis consensu, & an remotionis causa eidem adducere, easque verificare deberet; tum etiam an Regularis Superior ad similem remotionem, & privationem suo jure deveniens, consensum Episcopi exquirere, suaque agendi rationes illi nos, atque probatas facere tenetur? Quia de re, supradicta Congregatio Concilii decrevit, hujusmodi Parochos tam ab Episcopo, quam à Superiori Regulari quoque, non requisito alterius consensu, ab Animarum cura removeri posse, nec unum alteri causa judicari aperire, multoque minus probare, & verificare debeat. Id quod à nobis in omnibus approbatum & confirmatur.

§. 12. Postquam vero Tridentina Synodus loco superioris laudato declaravit, prædictis Curatos, seu Parochos tam Sæculares, quam Regulares, animarum curam exercentes in Monasteriis seu Domibus Religious, quibus hujusmodi cura personarum secularium incumbit, subesse debere immediate, in his, quae ad dictam curam, & Sacramentorum administrationem pertinent, jurisdictioni, visitationi, & correctioni Episcopi, (quod quidem, iuxta magis receptione Tridentina hujus nostræ Curie sententiam, intelligitur de jurisdictione Episcopi Ordinarii, non vero de delegata) illa tamen Monasteria, seu Loca ibidem a Concilio excipiuntur, in quibus Abbates; aut ali Regularium Superiorum jurisdictionem Episcopalem, & temporalem in Parochos, & Parochianos exercent; salvo nihilominus eorum Episcoporum iure, qui alia quipiam ex causa, seu titulo, majorem in prædicta Loca vel Personas jurisdictionem exercent. Quare nonnulli Episcopi contenduntur, licet sibi, saltem tamquam Delegatis à Sede Apostolica, in Parochos prædictos, sive in Parochianos, aliquem jurisdictionis actum exercere, Congregatio Concilii respondit, quod ubi Abbas, aut Superior Regularis suam probat jurisdictionem Episcopalem, & Temporalem in ipsos Parochos, & Parochianos, &

nimè exemptas esse à jurisdictione, & visitatione Episcopi, quamvis illæ à Parochis regularibus administrarentur; id ipsum Nos, prædicta Congregatio resolutionibus inherentes, decernimus, & constituiimus.

§. 13. Similiter ab Episcopi jurisdictione, visitatione, & correctione, etiam in his, que ad Animarum Curam, & Sacramentorum administrationem spectant, prædicta Sancta Synodus excipit tam Secularies, quam Regulares Parochos, qui Animarum curam exercent in is Monasteriis, seu Locis, in quibus Abbates Generales caput Ordinarii Sedem Ordinarii principalem habent: Quæ exceptio, sive limitatio, pluribus controversis occasione praebuit. Et primum, ad indicandum hujusmodi exemptionem ab Episcopali visitatione, satis sit, quod in aliquo Monasterio resideat Abbas Regularis, licet is Ordinis sui Generalis non existat. Super quo præfata Concilia Congregatio pronuntiavit, non sufficiat Abbatius cuiuslibet residem, nisi sit Abbas totius Ordinis sui Generalis. Tunc enim Tridentina Concilia simplices Abbates, aut Regularium Superiorum nominat, quam ab Episcopi jurisdictione, ac visita tionem excipiunt Parochos Ecclesiarum, seu Monasteriorum, in quibus Abbates, aut ali Regularium Superiorum jurisdictionem Episcopalem, & temporalem exercent; qui jurisdictione compertum est nonnullis etiam simplices Abbates aut Superiores Regulares gaudere, quamvis non sint Ordinum Generales. De Abbatis autem Generalibus, seu Ordinum Capitibus tunc loquitur eadem Sancta Synodus, quam à jurisdictione, & visitatione Episcopali exemptos esse indulget eorum Monasteriorum, seu Locorum Parochorum, seu Curarum, etiam ad nutum amovibilem, ad exercendarum in prædictis Ecclesiarum animarum curam personarum secularium depare voluerit; sed etiam si Episcopus hujusce Parochie regimenter à supradictis Parochiis excepti, sive Secularibus, sive Regularibus, non recte administrari cognovent, posse ipsum, & aliquando etiam debere pro sui Officii munere, apud Superiorum Generalem Instare, ut Parochium seu Curatum hujusmodi ab animarum cura removeat; implora quœque, quatenus opus sit, Apostolica Sedit auctoritate; si nempe Generalem prædictum, aut relificantem, aut Parochio plus æquo faventem invenerit.

S.

14.

Prædicta

in hac materia quæstio illa fuit, quænam essent Monasteria, in quibus Abbates Generales, seu Capita Ordinum, Sedes ordinariam principalem habent; conteridentibus nonnullis, quodlibet Monasterium, aut locum quælibet, in quo Abbas Generalis, sive Caput Ordinarii manet, inibique moratur, Sedes ipsius Ordinariam principalem dici oportere, ita ut ei quidem Monasteriis, aut loci Parochos ab Episcopali jurisdictione, & visitatione immunit statuat. Verum vaga & arbitraria hujusmodi Sedes, quæ a solo Superioris Generalis præsenzia naturam Sedes ordinaria, & principalis mutuatur, tunc recta ratione, tum Concilii verbis ac sensu planè adversatur. Quapropter quoniam Nobis compertum sit, in aliquibus Ordinum Regularium Constitutionibus assignatum reperi locum pro residencia Superioris Generalis, ejusque Curia; in aliis vero Ordinibus, ubi Constitutiones de eo nihil statuant, tandem residemtiam veteri consuetudine esse præfinitam; quoniam de Ordinum hujusmodi Superioribus Generalibus agatur, eorum Sedem ordinariam principalem, ad effectum de quo agitur, illam esse, & censeri decernimus, que ab ipsorum Constitutionibus, vel ab inventatis consuetudine prædicti præscribitur dignoscitur; idque tantummodo Monasterium, non vero aliud, in quo, quacunque de causa, Superior Generalis commoratus fuerit, pro ordinaria Generalis Sedē haberi præcipimus, licet ipsi Generali ibi actu non residat.

§. 15. Tertiò dubitari contingit, an exemplo ab Episcopi Visitatione, quam Tridentina Synodus, ut supra, concedit Ecclesie Parochialibus eorum Monasteriorum, in quibus resident Abbates Generales, aut Capita Ordinum, ad alias quoque Parochiales extendatur, que prædictis Monasteriis unitæ sunt, & ab eisdem dependent. Sed quoniam de aliis hisce Ecclesie unitis taceant Concilia Decreta neque porrò eadem ratio honoris cujusdam, & reverentie habenda erga Superioris Ordinum Generales in proprio Monasterio vel Ecclesie residentes, locum habeat nullum Monasterium, quod semel ipse Superior Generalis in eo degat, absque consensu Ministris, quos in Ordine regendo socios habet, sed illud dumtaxat Monasterium pro Sede Generals ordinaria principali haberi volumus, quod semel ipse Superior Generalis, seu Caput Ordinarii, initio Generalatus, elegerit pro sua stabili residencia, & Officialium seu Ministrorum prædictorum. Verum si facta semel hujusmodi electione, eandem postmodum variare præsumperit, declaramus,

mus, neque Monasteriorum initio electum, neque alterum etiam cum sua Curia eo se transulerit, privilegia Ordinarie, & principali Generalitate Se-dis habitum.

§. 19. In omnibus autem premisis exemptionum casibus, salvum semper atque illas esse volumen eorum Episcoporum ius, si qui sunt, qui supradic-tas Parochiales Ecclesias, earumque Rectores visitare conuerent, nimirum tam illas, quae Monasterii, seu Domibus iis annexae sunt, in quibus Generales Ordinum Superiores Sedem Ordinariam principalem, vel à suorum Ordinum Constitutionibus, vel ab in-veterata conseruanda præfinitam habent; quam eas, que ab ipsis Superioribus Generalibus alias pro Ordinariis principali residentiis fuerint electa, & nihilominus, hujusmodi residencia durante, Episcopi vi-sitationi, jurisdictioni, & correctioni subjectae fuerint.

§. 20. Decernentes presentes Nostræ Litteras, & in eis contenta quacumque, etiam ex eo, quod quilibet in premisis, seu eorum aliquo, ius vel inter-esse habentes, seu habere quomodo libet præstendentes, cuiusvis status, gradus, ordini, preeminentia, vel dignitatis existant, seu alia specifica, & individua mentione, & expressione digni, illis non consenserint, nec ad vocati, & audit, neque Causæ, propter quas eadem presentes emanaverint, adducunt, verificate, vel sufficienter, aut ullo modo justificata, fuerint, aut ex alia qualibet, etiam quantumvis iuridica, & privilegiata causa, colore, prætextu, & capite, etiam in corpore juris clauso, allo unquam tempore de subceptionis, vel obrep-tionis, aut nullitatis virtio, seu intentionis Nostræ, vel interesse habentium consensus, aliisque quolibet, etiam quantumvis magno, ac formali, & substanciali defectu, notari, impugnari, infringi, invalidasi, retractari, in controversiam vocari, aut ad terminos juris reduci, seu adversus illas aperiotionis oris, restitutions in integrum, aliudque quodcumque ju-ris, facti, vel gratia remedium intentari, vel impe-trari, aut etiam motu, part, & de Apostolicæ potestatis plenitudini simili concessu velemanato, quempiam in judicio, vel extra illud uul, seu se juvare ullo modo posse: sed ipsas presentes semper firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obti-nere, ac ab illis, ad quos spectat, & pro tempore quodcumque speciat, inviolabiliter, & inconsuete observari.

§. 21. Sicut, & non alter in premisis cen-seri, atque ita per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palii Apostolici Au-ditores, ac Sancta Romana Ecclesia Cardinales, etiam de Latere Legatos, & Apostolica Sedis prædictæ Nuntios, aliosquisibz quacumque preeminentia ac potestate fungentes, & functi, sublata eis, & eorum culibet alteri judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere; ac iritum, & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 22. Non obstantibus, &c.

Datum Roma apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Domini millesimo septingentesimo quadragesimoquarto, octavo Idus Novembris, Pontificatus Nostræ Anno V.

D. Card. Passioneus.
J. C. Boschi.

Visa de Curia.

L. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevia.

Publicata die 18. ejusdem Mensis & Annis.

TRACTATUS XVI.

De Matrimonio.

DISPENSATIO NUM MATRIMONIALIUM
causas veraciter exponendas, & ab Executoribus omnino verificandas esse statuitur.

BENEDICTUS EPISCOPUS
servus servorum Dei.

Ad perpetuam rei memoriam.

A D Apostolicæ servitutis Nostræ ministerium per-tinet sedula invigilare cura, ut dispensationes super gradibus affinitatis, seu consanguinitatis, intra quos Matrimonio contrahi prohibentur, vel super alius à Sacris Canonibus statutis impedimentis, nisi ex debitis causis non concedantur, & omnia inde amoveantur, unde nota aliqua ab improbis aspergi possit nominis, ad decori Romanae Ecclesie, cui licet immorari, Divina benignitate præsidemus.

§. 1. Sanè quidem ad Dispensations obtinendas, ab illis, qui eas posulant, in supplici libello cause, pro illis consequendis exprimunt solent, que si ejusmo- di fuerint, ut juxta canonicas Sanctiones, & pruden-tis Ecclesiasticae Provisions arbitrium, locus ad dispensandum esse videatur, dispensatio concedi solet, ejusque executio Ordinario, ut plurimum com-mitti; cui onus incumbit diligenter inquirere, an causa exposta veritate nitantur, ut, veris illis ex-tentibus, gratia executioni demandetur, secutis vero, si causa nullitatis veritati consentanea sint. Si au-tem contingat, ob causas minimè veras existentes, ut dispensatio executioni non tradatur; qui eam im-petrarunt, apud negotiorum Gestores, seu Litterarum Apostolicarum Expeditorum conqueruntur; à quibus nonnumquam responderi solet, executionem per-feram, & injurya denegatam fuisse, quia expressio causarum, earumque verificatio, in dispensationibus non est aliquid substantiale, sed formalitas quedam, & Forensis stili consuetudo: quod non minus veritati adversatur, quam executionis ordinem, ac modum bene, ac prudenter constitutum subvertit; cum expressio causarum, earumque verificatio, ad substan-tiam, & validitatem dispensations pertineat, il-lique dencientibus, gratia nulla, ac irrita sit, nullaque executionem mereatur.

§. 2. Id autem, ut plurimum evenit in dispensa-tionsibus, in quibus apponit solet clausula: *Et Oratoriis vite periculum imminet*: que cum sèpè in dispensationibus in primo, & secundo, vel in secun-do gradu, & in nonnullis aliis canonics impedimentis, sine illa ratione, causa, & veritate, expressa re-periatur; Ordinarii Locorum, qui cauti, & accuratis gerunt, nisi vite periculum imminent, dispensationem exequuntur; aliis vero, fortasse falso rumore induc-ti, quod hujusmodi clausula sit mera formalitas, indulgentius quam necesse est procedentes, periculo vite neque argumentis probabilibus verificato, eo quod Oratoriis salem verisimiliter imminere com-perto, gratiam Dispensationis exequuntur.

§. 3. S. M. Prædecessor noster Pius PP. V. in sua Constitutione per viam Motu proprii expedita, & pu-blicata sub die V. Decembris anno MDLXVI, cuius inti-mum est: *Sicut accipimus*; decrevit, onnes, & singulos Procuratores, tam Officii Sacre Poenitentiarie, seu contradictriarum, quam alios quoscumque Sollicitatores, & Scriptores, qui veritate facti, a narratione, quam ab ipsis Partibus haberunt, quoad substantialia, & qualitatis necessario exprimendas; diversam faciunt, seu quoquomodo interverunt, aut immutant, aut depravant, & per subceptionem, & obceptionem gratias à Romanis Pontificibus extor-quent,

quent, poenam falsi incurtere, & ea puniri omnino debere.

§. 4. Hujusmodi autem constitutio quamquum vi-deatur pertinere dumtaxat ad Procuratores, Sollicitatores, & Scriptores Officii Sacre Poenitentiarie, ubi per id tempori matrimoniales Dispensations etiam in foro externo concedi solebant, nihilominus pro Pastorali Nostra, & Paterna cura ex Alto Nobis commissa, hortamus, monemus, ac præcipimus omnibus, & singulis negotiorum Gestoribus, Procuratoribus, & Expeditoribus Litterarum Apostolicarum, etiam Dataria Nostra, ut cum supplies preces pro aliquis Matrimoniali Dispensazione porrecturi sunt, id pri-mum ante omnia agant, ut plenam atque exactam facti notitiam asserent, current, scisciantur ab ipsis Oratoriis, an haec, & illæ cause adiuntur, ex quibus scunt dispensatione concedi solete in hoc, vel illo gradu; sedne in supplici libello facti speciem nitide, ac sincere exponant, caveante diligenter, ne illam aliquatenus in rebus substantialibus aferent, im-mutent, invertant, corrumptant, sed stricte adha-reant illis, quae ab Oratoriis sibi exposta fuerint; & multo magis abstineant, ne quid falsi, aut ficti pro-priori ingenio inventum, vel excoquatum, ad gratiam dispensationis facilitat obtinendum, in precibus obtu-gant; sedem, praecipue oculis habentes, se operam suam in Ecclesiasticis negotiis in hac Alma Urbe exhibere, ubi Cathedra veritatis est, ipsam solam amem, & sectentur veritatem, non lucrum, aut gratiam, & favorem supplicantum; diligenterque videant, ne mendaci, aut erroris merito argui, cum anima sue detrimento, possint, falso, & perperam asserentes, causa, carunque verifications, ex provida Nostro-rum Prædecessorum dispositione, in hujusmodi gratiis, ad Ecclesiasticae disciplinae vigorem, & Canonicarum legum, & Apostolicarum Constitutionum voluntarem servandam, apponi, & respective demandari solitas, vanas, & superfluous esse, & tanquam inanes Curiae formalitates, parvi aut nibil esse fa-cientes.

§. 5. Præterea hujusmodi graves abusus, quibus honor, & decus hujus Alma Urbis dehonestatur, & Sedi Apostolica splendor, ac dignitas officiū, penitus abolete cuipientes: motu proprio, ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine præfa-tam Constitutionem san. mem. Pii V. Prædecessoris Nostri extendimus, dilatamus, ac producimus ad omnes predictos negotiorum Gestores, Procuratores, & Expeditorum litterarum Apostolicarum, tuncuscumque status, gradus, Ordinis, & conditionis, & quocumque induito, privilegio, & dignitate manitus, & quatenus opus sit, eam de novo ferimus, statutum, & innovamus; volentes, ac decernentes, ut in omnibus superiorum expressis casibus, penalisca contra delinquentes locum habeat; sine tamen prejudicio obli-gationis refundent expensis Oratoriis, qui ob illorum culpam, ejusmodi dispensationes, que executionem demandari nequeant, obtinuerunt.

§. 6. Denique omnes, & singulos Venerabiles Fra-tres, Archiepiscopos, Episcopos, & Locorum Ordinarios, ceterosque Exequores Litterarum Apostoli-carum, quibus hujusmodi Dispensations exequitio committit solet, enī rogamus, & obsecramus, ut sedulo; ac diligenter attendant, prūsquam Dispensa-tions gratiam exequantur, an cause in Apostoli-cis litteris expressæ, & quarum verificatio eorum cura, & vigilancia: à Sede Apostolica commissa est, vera ne, an secus existant, aut potius Sedi Aposto-licae falsum expositionem, & veritas reticita fuerit; qua super re coram conscientiam oneramus.

§. 7. Et quoniam in iisdem Apostolicis litteris super dispensationibus in gradibus prohibitis, alisque prefatis impedimentis, nonnulla observata sunt, que negotio Executoribus quandoque exhibentur, & scrupulos corum animis ingenerare solent, Apostolicæ Nostræ solicitudinis erit ad dilucidius, & apertius in iisdem dispensationum litteris Apostolicis exponere, ac

declarare, ut omni dubitatione sublata, & causis coram Executore hujusmodi probationum genere probatis, quo de illarum veritate moraletur certus redat-datur, Apostolica littera Matrimonialium Dispensa-tionum sine illa hastatione ad debitam execu-tionem deduci possint.

§. 8. Mandamus quoquæ, & injungimus dilecto Filio Nostro Pompejo Tituli S. Eusebii S. R. E. Presbytero Cardinali Aldrovando nuncupato Prudatario Nostro, ejusque Successoribus Dataria Apostolica Prudataris, seu Dataris pro tempore existentibus, ut in premisis reos, & culpables repertos, pena falsi, ut praefuerint, puniant, cum potestate citandi, etiam per edictum, consti-tuto summarie de non accessu, aliaque dicendi, & faciendo in premisis necessaria, seu quomodolibet opportuna. Non obstantibus &c.

Datum Rome apud Sanctam Mariam Majorem, quinto Kal. Martis, Anno Incarnationis Domini millesimo septingentesimo quadragesimo primo, Pon-tificatus Nostræ Anno II.

P. Card. Pro-Datarius.

Visa de Curia.
N. Antonellus.

Loco ♦ Plumbi.

I. B. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevia,
Publicata die 10. Martii 1742.

TRACTATUS XXVII.

De Sanctæ Cruciate Bulla.

DE TOLLENDIS ABUSIBUS AB ORATORIS privatis, que sunt in domibus Laicorum.

Epistola Encyclica ad Primatum, Archiepiscopos, & Episcopos Regni Polonie.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabilis Frater, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

M Agno cum animi Nostri dolore à Nobis intellec-tum est, nonnullas in Diocesis vestris con-roversias, ac molestia dissidia, propter Oratoria privata, insurrexit quibus præcidet cum omnis per-visa Cura, ac diligenter adhibita fuerit, non modo optato fine frustrati sitis, sed, & in aliorum officiis incurrerunt, vobisque eam acquisiveritis reprehensionem, & notam, quasi nimbo rigore adhibendo modum excedatis: optari prōinde a vobis, ut per hanc Sanctam Sedem certe novis regule indicent, ad quorum normam, sublati abusibus, privati Oratoria Privilégia exerceri debeat; idque ad eum finam, ut cum Ordinationes vestre Pontificia auctoritate nostra munire fuerint, non solum ab omni malevolorum censura impunes evadant, verum magis semper eidem honoris, ac hæc estimatione pon-dus accedit. Licet autem vestra hujuscmodi petic-tionis satisfacere facilime potuisse, illos vobis fibros indicando, tam in quibus de hujusmodi materia doctrina tradidit Prædecessorum Nostro-rum Romanorum Pontificum Decretis conformis, quam alios etiam, quorum Scriptores, dum de privatis Oratoriis agunt, ea Sancta Sedis Decreta vel dissimilant, vel ignorant, que assertioribus eorum omnino opponuntur; Nihilominus, cum Nos Venerabiles Personas Vestras præcipuo, ac speciali affec-tu

riz prosequetur, per Encyclicam hanc Epistolam nostram, qua fieri poterit brevitate, tum eorumdem Decessorum nostrorum, tum nostram hac super rememoratem, sensusque aperiemus: quibus quidem, præter obediensiam, que eisdem debetur, ratione auctoritatis, à qua, velut à fonte dimanant; aliud etiam nescio quid majoris ponderis inest, materie ipsius nomine, que eorum objectum est, queque in questione versatur; cum omnis hujusmodi res ab Apostolicis Privilegiis dependeat, quorum explicatio prædicto jure Summi Pontificibus reservata est, cumque eadem præcipuum normam desumere debet ex intentione illius, à quo concessio facta est, cuius sensus concedent semper, quam alii cilibet notios esse debet; adeo ut quicquid à vobis secundum ea, que in Encyclica haec Epistola nostra continentur, ordinabitur, & statuerit, id pro exequendis Summorum Pontificis prescriptis præstium esse dicendum sit; cuius rei gratia Apostolicorum Delegatorum qualitatem, & auctoritatem Fraternitatibus Vestris additam esse censemus est; quam eiūm, quatenus opus sit, Nos ipsarum praesentium Literarum tenore Vobis ad hujusmodi effectum concedimus, & impetrimus.

S. 1. Nil sane expositionem Nobis est, quod ad ea pertineat Sacella, que in Episcopalis Palatii vestris habebit, pro Missa, vel per vos, vel per alios celebranda, aliave quampli sacra Functione, que offici, ac dignitatem vestram propria sit, obvencia, de quibus latè disserere Nobis perficie esset, nisi hoc ad proposito nostro alienum foret. Quare duò tantummodo vetusta Sacellorum exempla indicavimus, quæ Episcopi in proprio Episcopatus à publicis Ecclesiis distincta, ac separata habebant, in quibus Sanctum Missæ Sacrificium celebrabant. Horum primum Sacellum est S. Casii Episcopi Narniensis, de quo S. Gregorius in *Hymnis* 37. super *Evangelia* narrat, quod licet gravi morbo opprimeretur, in *Oratorio Episcopi sui Missas facit*, tam ut proprie, quam ut eorum, qui illum visitavit advenientib; devotioni satisfacret. Alterum exemplum est S. Joannis Eleemosynarii Episcopi Alexandrinii, qui, sicut in *Actis* ipsius à Leonicio scriptis reprehenduntur, illos coquens, qui, Missa nondum peracta discedebant, quoniam ipse ad eandem celebrandam in publicam Ecclesiam se conferebat, dicere in ore habebat: *Ego propter vos descendere in Sanctam Ecclesiam, nam poteris mihi facere Missas in Episcopatu*. Prædictum exemplum legere est apud Thomassimum de *Veteri, ac nova Ecclesia disciplina* part. 1. lib. 2. cap. 93. num. 6. Alijs exempla in opere de *Oratoriis privatis* inscripto cap. 6. collecta reperiuntur (quod opus nonnissimum à Joanne Baptista Gattico Canonico Lateranensi Roma, in lucem editum est) per quæ Episcoporum ius circa Sacella in propriis Episcopalis Palatiis habenda validis fundamentis innixum comprobatur.

S. 2. Huius quidem juri Sacrum Tridentinum Concilium nulla ratione derogavit; quippe quod tantummodo *Sess. 22. de Observandis, & evitandis in celebrazione Missæ*, propter multa que parum decenter fieri identidem contingebat, Episcopis præcepit, ne Sacularibus, ac Regularibus Missam celebrare permitteret *privatis in Domibus, & extra Ecclesias, aut Oratoriis publica*, que Divino cultu destinata essent; quod nullam cum Capelis, que in Episcopalis Palatis sunt, rationem habet, quum haec sub privatrum domorum nomine nunquam censerit possit. Id plures à Congregatione Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium ejusdem Concilii Tridentini Interpretantur, in aliquo ejusdem Resolutionibus, validis rationibus innixis, declaratum est, quas Nos in nostro de *Sacrificio Missæ Tractatu reuolum*, *Sess. 2. cap. 45. & seq. Latine edit. Patro*, Nos enim, tunc etiam cum *in minoribus* constituti, opus aliquod inscriberemus, illud præcipue Nobis gloriosum duximus, ut nulla in parte à Romana Cu-

riæ Tribunalium Sententiis recederemus, quibus ut plurimum a Pontificis Oraculis auctoritatis robur accedit.

S. 3. Illud tantummodo de hujusmodi Episcoporum privilegio dici poterat, quod cum idem ad Sacella, que in Episcopis sita sunt, restringeretur, nullo modo Episcopis favere poterat, tum cum idem extra propria domos versarentur, cum Visitationem obirent, sive cum iter haberent; adeo ut, cum vel Missam celebrare, vel eidem interesse vellet, ad publicas Ecclesias se conferre cogerentur, vel à locorum Ordinariis veniam petere, ut sibi licet, vel Missam celebrari facere, vel ipsi eandem celebrare, in sua habitatione, in qua forte diversarentur.

S. 4. Verum recol. mem. Prædecessor Noster Bonifacius Papa VIII. in *Decretali sua*: *Quoniam Episcopi, & Prælatis, in Sexto, male tacum reputans, Episcopos sine rationabili causa Missam quotidie non celebrare, aut eidem non interesse, eisdem concessit*, ut etiam extra propriam Diocesem Altari portatilis, seu viatico uteretur: *Præsentis Constitutione indulgimus istam, ut Altare possint habere viaticum, & in eo celebrare, aut facere celebrari ubique absque interdictione transgressionis illis permittere celebrare, vel audiare Divina. Dignum animadversione verbum est, Ubicumque, quod quidem procu' dubio loca etiam, que extra Diocesem sita sunt, comprehendit*.

S. 5. Præcipuum etiam animadversionem dicit Congregationis Concilii Resolutiones merentur, cum ad Quassem eidem propositum, non videlicet Episcopus, qui extra propriam Diocesem est, ad utendum Præ privilegio Altaris Viatici, petere eis rei veniam ab Episcopo Locali teneat; minime cum teneri respondit; aliquo frustratorum Bonifaci VIII. Præ privilegium fuisse; quoniam illius Pontificis acte, antiquum Jus in suo vigore perstabat, cui, quemadmodum mox dicitur, à Concilio Tridentino postea derogatum fuit, secundum quod Episcopi facultatem concedebat Missam in privatis Domibus celebrandi. Similiter, cum eidem Congregationis alterum quiescitum propositum fuisse: *num privilegium per Bonifacium VIII. Episcopis concessum, vel Tridentinum Concilium, vel Pontificis Pauli V. Decretum, de quo patiter mox dicitur, præjudicium ullum attulisset; nihil pariter Præ privilegio illi detrahebatur fuisse responditum tam in Concilio, quam in citato Decreto*, subtilia quidem Episcopis facultas fuerit, quia alii licentiam in privatis domibus Missam celebrandi concedere possent, verum nequaquam iuribus illis excepti remanserint, quæ propriae personæ respiciunt, quaque eorumdem dignitatem, atque carceris præsumunt. Prædictæ Resolutiones à Nobis referuntur in nostro *Tractatu de Sacrificio Missæ latine editionis Patavinae* *Sess. 2. cap. 42.* nec non in *Commentariis Auctiōnatis tom. 4. super Constitutione 2. Urbanii V. n. 15. & seq. & à Gattico in recenti ejusdem Tractatu de *Oratoriis domesticis in tit. de Usu Altaris portatilis**, cap. 12. num. 1. & seq.

S. 6. Tam verum est, quam quod verissimum, nullam rem magis præjudicium Præ privilegii afferre, quam abusum eorumdem; quod quidem satis supererat fieri identidem contingebat, Episcopis præcepit, ne Sacularibus, ac Regularibus Missam celebrare permitteret *privatis in Domibus, & extra Ecclesias, aut Oratoriis publica*, que Divino cultu destinata essent; quod nullam cum Capelis, que in Episcopalis Palatis sunt, rationem habet, quum haec sub privatrum domorum nomine nunquam censerit possit. Id plures à Congregatione Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium ejusdem Concilii Tridentini Interpretantur, in aliquo ejusdem Resolutionibus, validis rationibus innixis, declaratum est, quas Nos in nostro de *Sacrificio Missæ Tractatu reuolum*, *Sess. 2. cap. 45. & seq. Latine edit. Patro*, Nos enim, tunc etiam cum *in minoribus* constituti, opus aliquod inscriberemus, illud præcipue Nobis gloriosum duximus, ut nulla in parte à Romana Cu-

di curam Archiepiscopis committere, si quando factum in locis corum iurisdictioni subjectis contigisset. In Codicibus Actorum, seu Regestis Congregationis predicta lib. 48. *Decretorum*, fol. 471. Resolutiones ipsæ referuntur. Quia tamen nihilominus malum inveniebatur, à felicis recordationis Prædecessore nostro Clemente Papa XI. die 15. Decembris 1703. sequens Decretum publicatum fuit, in quo postquam inconveniens expositum fuit, nimurum: *Episcopi etiam in aliena Diocesi extra Domum proprie habitationis in private Laicorum Domibus erigi faciunt Altare, ibique per unum, aut per plures sive Capelam officiam Christi Hortianum immolant, ad remedium gradus fit: Ad abusus hujusmodi eliminandas, Eccl. Sanctorum Dominus Noster, Eccl. expressè declarat, Episcopi, & his majoribus Prælati, utiam Cardinalium honore fulgentibus, neque sub praetexta Præ privilegio clausi in corpore Juris, neque alio quocumque titulo, ullo modo literæ extra domum propriæ habitationis, in dominis Laicis, etiam in propriis Diocesi, quod fortius intelligitur in aliena, etiam Diocesi consensus adhibetur, erigere Altare, ibique Sacrosanctum Missæ Sacrificium celebrare, sive celebrari facere.*

S. 7. Magni hujus Pontificis menti ille tantummodo finis in hoc propositum fuit, ut abusus tolleraret, numquam autem ut recto Præ privilegii usu quidquam detraheretur. Et quia relata verba prohibita, utim spissam ampli, & effrenata, cuiplam præbere ansam potenter affirmandi, non licet Episcopis uti Præ privilegio Altaris portatilis, tum cum vel Diocesem visitant, vel iter faciunt, aut alia justa de causa, extra residentiam sunt, atque in Laicorum domibus morantur; illato de hujusmodi in sermone in Congregationibus, quo sub Innocentio XIII. immediato Clementis ejusdem Successore, habita fuerunt, quarum Nos tunc in minoribus existentes, à Secretis fuiimus, opportunum factu judicatum est, ut ea, quam mox subiectimus, Declaratio fieret, quæ postea inserta fuit in ejusdem Innocentii Litteris incipientibus: *Apostoli Ministeri, quas idem Pontifex pro constituendo in Hispaniarum Regnis bono Ecclesiastice discipline regimine condidit, quasque etiam ejusdem Successor Benedictus XIII. in forma specifica confirmavit, & ut in omnibus locis pro regulari, ac norma habentur in Appendix Concilii Romanii à se celebrari voluit insertas, ipsam vero declarationem inter ejusdem Concilii decreta retulit Tit. XV. cap. III. in quo quidem Concilium Nos quoque ad Sacrorum Canonum Interpretem adhibiti fuimus. Declarationis verbis Nos etiam hic libenter apponimus: *Declaramus, quod, cum in predicto Decreto, de Clementis XI. Decreto nostro est, statutum, non licere Episcopis extra domum propriæ habitationis, in dominis Laicis erigere Altare, ibique Sacrosanctum Missæ Sacrificium celebrare, sive celebrari facere; hujusmodi prohibiti intelligenda non sit de dominis, etiam Laicis, in quibus ipi Episcopi foris, occasione Visitacionis, vel itineris, baptizatio excipiuntur; ut nec etiam quando Episcopi in casibus à jure permisis, vel de speciali Sedis Apostolica licencia, absentes à domo propriæ ordinariae habitationis, morante sacerdotio faciant in aliena domo per modum similiti habitationis; bis enim casibus licita sit erit ecclesia Altaris ad effectum prædictæ celebrationis, non secus, et in domo propriæ ordinariae habitationis**

S. 8. Optimum factu judicavimus in Encyclica hac Epistola Nostra exponere Vobis hac, quæ ad Fraternitates Vestras præcipue pertinent, nimurum quantum vobis concessum est quodam Sacella, seu Capellas, que in Episcopalis Palatii vestris sunt; quantum item Vobis in alienis domibus, & extra vestram Diocesem facere permisum est; causas etiam Concessionum, ac Præ privilegiorum, indicavimus, nec non eorumdem abusus, atque abusum prohibitions apposimus; tum ut Vos discernere agnoscatis, quod intercedit inter Capellas Episcopalem. *Adiunctorum vestrum, per quas non minus spirituali consolations, & commodo vestro, quam dignitatis vestre decori, providetur, & privata Oratoria in dominis Laicorum, sive intra, sive extra Diocesem vestram, in quibus aliquando Vobis, pro præcipuo fine hujusmodi commodi, & consolationis vestre, Præ privilegio Altatis erigendi, ac celebrandi, vel celebrari faciendo, ut licet; tum vero etiam, ne forte, cum Vos contra abusus privatorum Oratoriorum in dominis Laicorum invigilare debeatis, redargitioni illi obnoxii sit, quod alienos in aliorum domo defectus dum corrigitis, interim vestra domi, atque in propria aedificatione excessus adhibeatis. Ideoque ad privatorum Oratoriorum propositum, que in dominis Laicorum sunt, gradum facientes aliqua præmitimus.*

S. 9. Primum quidem est, privatorum Oratoriorum in dictis dominis usum ab antiquo tempore repetendum esse; cum constet, Apostolos Sacra Mysteria privatis in dominis celebrasse, eumque morem persecutionum tempore servatum fuisse, quemadmodum Christianus Lupus in suis notis ad *Canones Trullanos* appositè animadverbit. Alterum autem privata Oratoria in dominis Laicorum, subsequentibus etiam seculis fuisse cum persecutione jam cessassent; cum in *Sacramentario Gallicano*, quod Malibonius tom. 1. *Musei Italici* impressum edidit, *Collecta* legatur, que recitanda erat in Missa, quæ celebratur in domo cunctis; nec ad hujusmodi quidem assumptum alia deficit probations quas Nos in *Tractatu nostro de Sacrificio Missæ*, *sess. 1. §. 10.* cum cura colligere studimus. Terrium portrò est, de tollendis hujusmodi Oratoriis privatis in dominis Laicorum, seu potius facultatibus. Missam in ipsis celebrando, pluries contumaciter. Nihil de Justiniani Novella §8. dicimus, in qua, ne in domestici Oratoris celebraretur, legi interdictum, tantummodo permittens, ut in eisdem oraretur; nihil præterea de Novellis 4. & 15. Leonis Sapientis, qui prohibitionem sustinet, assrens, adeo tum privata Oratoria multiplicata fuisse, in quibus Missæ celebrarentur, ut non solum optimates, sed mediocritas etiam conditiones homines in suis dominibus eadem habent. Quod vero spectat ad ea monumenta, quæ proxima temporibus nostris sunt, satis est illa indicasse, quæ in dicto *Tractatu de Sacrificio Missæ loco superiori citato* à Nobis allata fuerunt.

S. 10. Quartum, quod licet fere semper in Laicorum dominibus privatorum Oratoriorum usum habentur, in quibus Missa celebrabatur; semper tamen Episcoporum licentia necessaria fuit: Ad quam concedendam ipsi valde faciles plerunque erant: *Missarum solemnia non ubique, sed in locis ab Episcopo consecratis, vel ubi ipse permisit, celebranda centuris. Verba sunt Can. Missarum de Consecratis, dist. 1. Hac autem facilitas, propter quam interdum factum est, ut Oratoria domestica, licet frustra, prohibentur, multo magis in usu fuit in Ecclesia Orientali, ut id potissimum, quod in Ecclesia Gracorum nonnisi unicum Altare erat, & postquam una super Missa celebrata esset, altera per eundem diem celebrari minimè poterat. Balsamon in *Commentariis ad Canones Trullanos* testatur, quod sine illa alia formula, impetrata ab Episcopo censebat Sacerdoti licentia celebrandi Missam in privatis Laicorum Oratoriis, quoties super Mappis ab Episcopo consecratis celebrabat.*

S. 11. Postremum autem, quod dicim, illud est. Quum post variis sermones in Sacro Concilio Tridentino hac de re habitos (quod Concilium, tam magna cum Polonicæ Regni gloria, tanto plus accepitum fuit, opera Cardinalis Osi, & Nuntii Comendoni), in Magno Conventu habito coram Regis Sigismundo Augusto, quemadmodum in ipsius Concilii Historia per Cardinalem Pallavicinum conscripta lib. 24. cap. 13. videtur est) *sess. 22. in Decreto de Observandis, & evitandis in celebratione Missæ, sequenti modo statutum, & ordinatum fuerit: Non patientur, de Episcopis sermo est, privatis in domi-*

bis,